

Nr 91/2017

Med andra ord

ISSN 1104-4462

Redaktör:
Viktoria Jäderling

Redaktionsråd:
Alva Dahl, Niklas Darke,
Daniel Gustafsson, Elin Svahn,
John Swedenmark

Prenumeration (4 nr)
inom Sverige:
privatpersoner 150 kr/år,
företag 225 kr/år
För utrikespriser se hemsidan:
www.oversattarcentrum.se
Lösnnummer: 40 kr
Bankgiro 992-1578 (öc)

Nästa nummer
kommer i augusti 2017
Sista manusdag:
1 augusti

Med andra ord
är medlemstidskrift för
Översättarcentrum
Södermannagatan 38
116 40 Stockholm

Tel: 08-556 048 40
mao@oversattarcentrum.se
www.oversattarcentrum.se

MAO är sedan 2017 beviljad
produktionsstöd från Kulturrådet.

I föreläsningen "The three eras of modern translation" som den amerikanske översättaren Michael Henry Heim höll 2011 delar han, som titeln antyder, upp det moderna översättandet i tre perioder, från den reaktiva (politiskt motiverade översättningar under kalla kriget fram till 1973) till den aktiva (där översättare själva börjar introducera i kvalitetslitteratur, 1974–1989, en semipolitisk period, enligt Heim), till den proaktiva (1990–, då föreningar för översättare och en vetenskaplig disciplin etableras etc). Så här skriver Heim om den reaktiva perioden när Pasternaks *Doktor Zjivago* översattes för första gången till engelska:

"... I did meet Max Hayward, the book's British translator, and he told me exactly how he was forced to work when he was translating that novel, which was a sensation because it was the first time a work had been exported, smuggled out of the Soviet Union, and by Isaiah Berlin, of all people. All of a sudden this novel was front-page news. It was extremely important for the translation to come out as fast as it possibly could because the publishers wanted to cash in on the publicity. Apparently what they did was lock Max Hayward in a hotel room with his collaborator, and they wouldn't let them out. Literally, they would not let them out until the entire translation was done. That's how important it was."

Jag kommer att tänka på detta då en vän till mig, en översättare, precis har åkt till England tillsammans med en kollega för att översätta en bok. Var i England, frågar jag. Det får jag inte säga, säger min vän, men vi flyger till London. Hur länge är du borta då? frågar jag. Tills den är klar, kanske sju veckor. Jag försöker pressa min vän på detaljer, men han är benhård, har skrivit på ett rigoröst kontrakt om tystnadsplikt. Det är Dan Browns nya som ska översättas och all världens översättare föses samman i en lokal på okänd plats. Mobiltelefoner lämnas utanför, det finns en uppkopplad dator i lokalen som översättarna får använda. Allt är strikt reglerat. Manus får under inga omständigheter läcka. That's how important it is.

I detta nummer finns för övrigt mycket läsning, om genus och översättning, om svenska arbetarskildringars spridning ute i världen, och om hur man översätter amerikanska signalord som *hoe* och *nigga*.

VIKTORIA JÄDERLING